

Djeca i Dječje odjeljenje Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek u ratu i poslje rata.

Pavlinić, Silva

Report / Izveštaj

Publication year / Godina izdavanja: **1992**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:206:616967>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-05**

Repository / Repozitorij:

[RGIKO - Repository of the City and University Library Osijek](#)

DJECA I DJEČJE ODJELJENJE GRADSKE I SVEUČILIŠNE

KNJIŽNICE OSIJEK U RATU I POSLIJE RATA

U ratu najviše gube djeca. Gube svoje najbliže, toplinu obiteljskog doma, gube ljepotu djetinjstva satkanog od sitnih tajni, velikih ljubavi i malih školskih briga i svega onoga čega se odrasli s nostalgijom sjećaju kada govore o djetinjstvu i mladosti.

I mi gubimo zajedno s djecom. Gubimo jer nema veselih dječjih očiju koja znatiželjno gledaju u nas i čekaju odgovore na bezbrojna pitanja; ne otvaraju nam vrata knjižnice bojeći se granata koje padaju oko njih. Gubimo mnogo jer im ne možemo pokazati i posuditi nove knjige koje su stigle na naše police i željno čekaju dječje ruke.

Već niz godina veliki dio dana provodim s djecom kao bibliotekar Dječjeg odjeljenja. Zanimljiv je to i koristan posao u kojem mora biti mnogo ljubavi i razumijevanja za djecu. Potrebno je truditi se pokušati pomoći djeci u rješavanju naizgled sitnog problema, a to je: što čitati osim one "nesretne" lektire i kako provesti korisno svoje slobodno vrijeme!? Da li se to može u knjižnici i kako?

Mir je. Svaki dan nam dolaze korisnici sa zabrinutim licem, hoće li naći knjigu za lektiru, a zatim i onu za koju su čuli da je baš "super" i koju obavezno moraju pročitati i o kojoj će raspravljati s prijateljima uživljavajući se u pustolovine glavnih junaka.

Neki ulaze naglo i na brzinu izgovaraju naslov knjige, uzimaju je i žure dalje. Neki vole razgovarati s bibliotekarom, tražiti od njega da im preporuči knjigu, ispitivati o sadržaju knjige, da li je stvarno dobra i zanimljiva i onda je uzeti s povjerenjem.

Neki ulaze tiho, ostavljaju knjige na stolu za posudbu, uvlače se među police, uzimaju knjige, prelistavaju ih, razgledaju, pročitavaju. Umire se i skoro zaboravite na njih, a onda se pojave s hrpom izabranih knjiga i upitom u očima - hoće li ih moći sve posuditi? Pojedine korisnike morate nagovarati da uzmu knjigu, jer nije stvar samo u tome da pročitaju ono što moraju, već je bitno da ga nagovorite da shvati da mu je knjiga neophodan pratilac u životu, koji će mu pomoći da savlada mnoge probleme s kojima će se u životu sresti.

Rat je. Iznenadan, grub, bespošten, nemilosrdan, naročito prema djeci. Dolazimo na posao. Roditelji, čija se djeca još nalaze u Osijeku, žurno ulaze i traže knjige vedrog sadržaja, knjige o dječjim drušinama, ljubavi i prijateljstvu (dajemo Kušana, Krilića, Pavličića, Tomaša, E. Blayton, A. Lindgren, W. Saroyana...)

"Dajte mi, molim vas, i neku lektiru. Valjda će uskoro i ova strahota proći pa će i nastava početi", kaže jedna mama. Nije pogodila. Cijelu školsku godinu uzalud smo čekali da bude gužva u našem odjeljenju i da kažemo: "Žao nam je, svi novi naslovi i sva lektira su trenutno posuđeni!".

Malobrojna djeca, koju su roditelji ponekad sa strahom pustili u knjižnicu, tražila su zabavne knjige, avanturističke, humorističke, knjige s mnogo društvenih igara, mađioničarskih trikova. Pitali smo ih mogu li čitati u mračnim podrumima, uz vijesti s tranzistora i razgovor odraslih. Uvjeravali su nas da ih knjiga spašava dosade. Ona im je prozor u svijet jer rijetko mogu i smiju na ulicu. Organizirali su male družine i po uputstvima iz knjiga naučili mnoge nove društvene igre. Pravili su

predstave i izvodili mađioničarske trikove - zabavljali su sebe i odrasle, koji su na trenutke zaboravili ružnu zbilju. Bili smo zadovoljni što su naše knjige pomagale uljepšati osječkoj djeci teške dane rata.

Sirene su naizmjenično oglašavale zračnu i opću opasnost. Zajedno s djecom silazili smo u podrum knjižnice. Sve to činilo se kao neka avantura, koja bi u normalnim uvjetima bila tajnovita i nepredvidiva, ali u onim danima, kada nam je svaki živac treperio, a strah se uvukao u svaki naš djelić, napeto smo osluškivali kraj uzbune da djecu otpremimo kući.

Naša čitaonica je bila tiha. Stolice su stajale uredno složene. Nije bilo pisaca za djecu koji bi došli u Osijek. A i zašto bi? Nisu imali svoju publiku.

Pojavila se "Ratna vjeverica" zagrebačke izdavačke kuće "Mladost" s knjigama M. Kušeca, "Ubili su mi kuću", S. Tomaša, "Moj tata spava s anđelima", i N. Pulića, "Mama, strah me". Djeca su ih čitala i proživljavala kroz tekstove sve ono što su i sama u Osijeku doživjela.

Prolazili su mjeseci: siječanj, veljača, ožujak... Iz dana u dan vrata naše knjižnice otvarala su se sve češće. Pored onih najvjernijih čitača, koji su cijelo vrijeme bili s nama, vraćala su se naša djeca iz raznih gradova, vesela što su ponovo u svom Osijeku. Naša statistika posudbe knjiga iz dana u dan je pokazivala veće brojke.

A onda je došlo ljeto. Počela je nastava skraćenog programa. Stigli su novi popisi lektire. Gužva. Kratki praznici, jer treba nadoknaditi propušteno, a onda jesen i nova školska godina. Z zadovoljni smo. Stigle su nove knjige. Vratila su se djeca i mi smo

opet tu da im pomažemo. S osječkom djecom dobili smo i mnogo novih korisnika, malih prognanika iz drugih mjesta Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Tražili se lektira, pišu seminarski radovi i referati, listaju leksikoni i enciklopedije. Čitaonica je puna. Dolaze nam prvi gosti - književnici: Tomaš, Bilopavlović, Boždar, Ivanjek. Susreću se ekipe učenika na natjecanjima u znanju, održavaju se promocije novih knjiga; otvaramo izložbu literarnih i likovnih radova djece nastalih u ratu.

Stižu i novi naslovi popularnih biblioteka za mladež "Hit Junior" i "Ja". Djeca su željna knjiga. Čitaju mnogo, a mi zadovoljno gledamo u broj posuđenih knjiga na kraju mjeseca: siječanj/1992. - 256 knjiga, studeni/1992. - 5.126 knjiga. To je ono pravo dječje odjeljenje! Povratkom djece vratio se smisao našeg rada. Poželimo samo da tama i zloća nikada više ne uđu u srca ljudi, da naša djeca žive u miru i nikada više ne čitaju knjige tiskane s oznakom "Ratna vjeverica".

S A Ž E T A K

Pomagati djeci da u knjizi nađu prijatelja, da iz knjige uče o mudrosti života, da uz knjige zaborave na ružni rat koji im ubija djetinjstvo bio je u ratu zadatak bibliotekara Dječjeg odjeljenja. Upornost i hrabrost djece da i pod granatama dolaze posuditi knjige svojih omiljenih pisaca uvjerila nas je u neuništivost dječjeg duha i dala nam snage da poslije rata nastojimo što brže otkloniti tragove izazvane ratom i utisnute u nevinu dječju dušu.

U Osijeku, 21.1.1993.

S. Pavlinić
Silva Pavlinić

POSUDBENO ODJELJENJE ZA DJECU
GRADSKA I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE OSIJEK
EUROPSKE AVENIJE 24

BROJ UPISANIH KORISNIKA U 1992. GODINI

MJESEC	REDOVNIH	PROGNANIKA
SIJEČANJ	132	0
VELJAČA	28	1
OŽUJAK	20	1
TRAVANJ	11	0
SVIBANJ	10	0
LIPANJ	183	16
SRPANJ	163	27
KOLOVOZ	5	2
RUJAN	237	58
LISTOPAD	460	154
STUDENI	243	125
PROSINAC	74	40

UKUPNO : 1.566

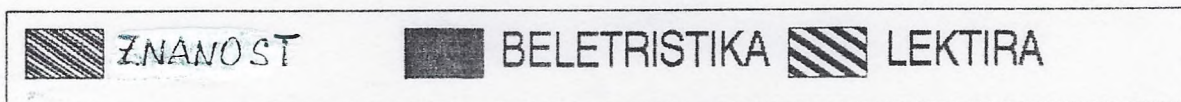
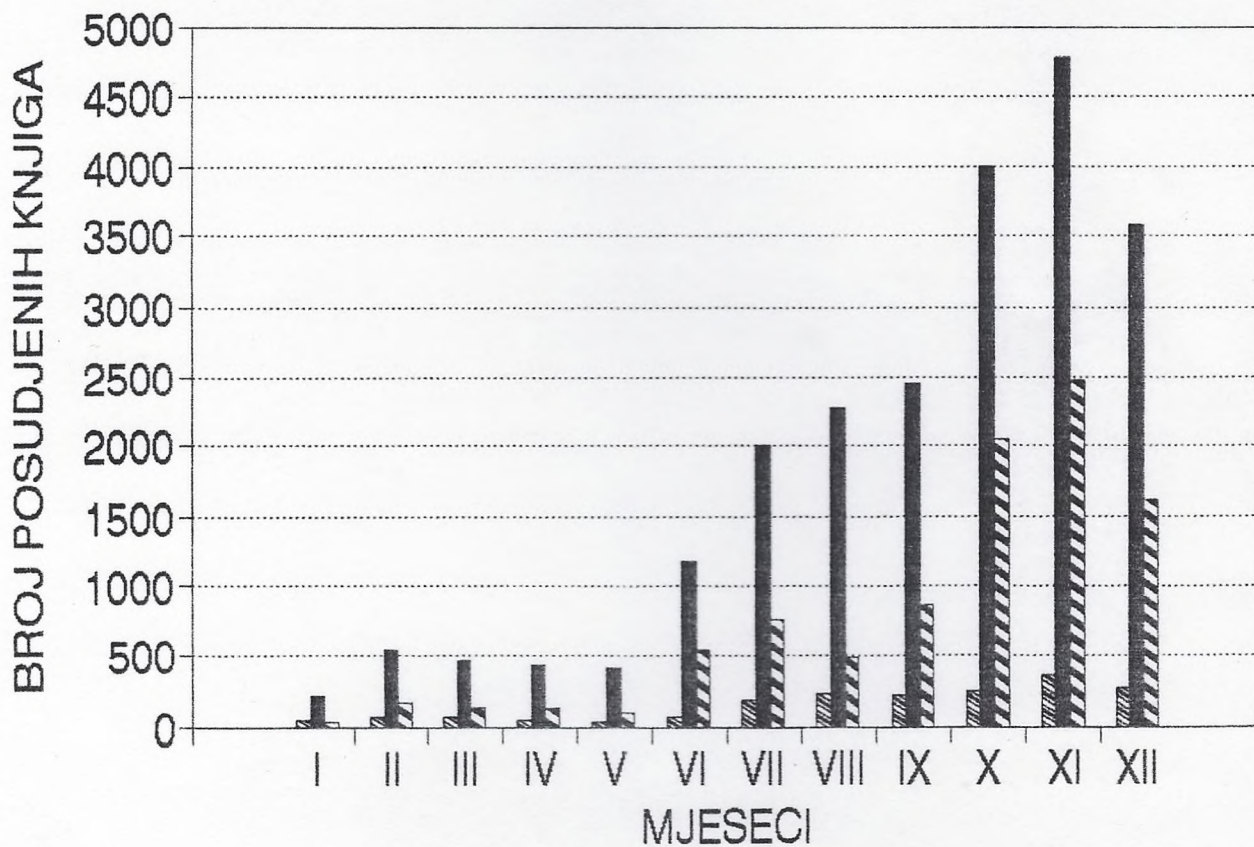
424 UKUPNO (1990)

POSUDBENO ODJELJENJE ZA DJECU
GRADSKA I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE OSIJEK
EUROPSKE AVENIJE 24

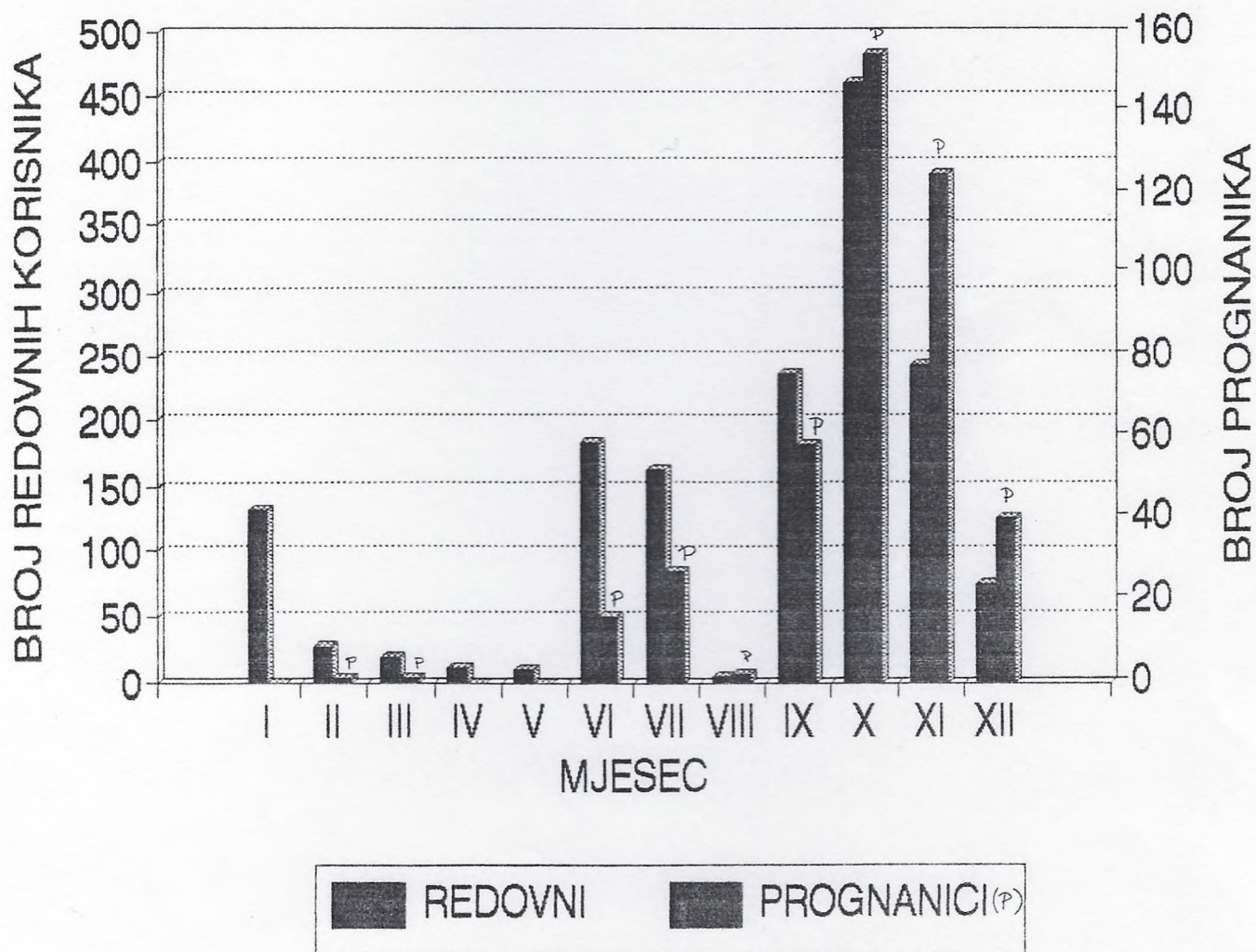
STATISTIČKI PODACI POSUDBE GRADE U 1992. GODINI

MJESEC	POPULARNA ZNANOST	BELETRISTIKA	UKUPNO	LEKTIRA
SIJEČANJ	41	215	256	40
VELJAČA	70	546	616	176
OŽUJAK	72	469	541	142
TRAVANJ	41	441	482	141
SVIBANJ	30	409	439	98
LIPANJ	76	1179	1244	545
SRPANJ	190	2000	2190	752
KOLOVOZ	236	2271	2507	493
RUJAN	221	2444	2665	868
LISTOPAD	243	3998	4241	2044
STUDENI	351	4775	5126	2472
PROSINAC	279	3591	3870	1615

STATISTIČKI PODACI POSUDBE GRADJE U 1992. GODINI

BROJ UPISANIH KORISNIKA U 1992. GODINI

SILVA PAVLINIĆ

DJEČJE ODJELJENJE GRADSKE I SVEUČILIŠNE KNJIŽNICE OSIJEK
OSIJEK, Europska avenija 24

ZAVOD ZA ŠKOLSTVO - REFERADA OSIJEK

Dostavljam Vam literaturu koja ide kao prilog uz
rad "Dječje odjeljenje Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek
u ratu i poslije rata"

LITERATURA:

1. Kušec, Mladen: Ubili su mi kuću.
Zagreb: Mladost, 1991.
2. Kekanović, Vesna: Djetinjstvo i knjiga. // Umjetnost i
dijete 11 (1979), 61-62, str. 64-70.
3. Dolenc Dravski, Miroslav: Djeca i današnji rat. // Umjetnost
i dijete 24 (1992), 1, str. 45-47.

Srdačan pozdrav

Silva Pavlinić

S. Pavlinić